סוטה ט. [תוספ׳ קדושין פ״ה], ג) [ברכות כה.

ע"שו. ד) נזיר כג: הוריות

ב"ב ק: סנהדרין כ:, ק: קול מט. וש"נו,

ט [ע"ה], י) [לקמן עו:], כ) [שם], ל) ל"ל התם.

יעב"ץ, מ) [וע"ע חוס' מגילה יב: ד"ה זיל וחוס'

סוטה ט. ד"ה מנימין],

ב) וכרימום מו:ז.

עה א מיי פי״ב מהלי איסורי ביאה הלכה

יח סמג לאוין קיד טוש"ע

ותיפוק ליה משום דהויא מצרית ראשונה. פי׳ בקונט׳ ואפ״ה וסיפוק ליה. דאפי׳ ויי גיירה מלרים ראשונה היא ואפ״ה קרי ליה קרי ליה חתנות וקשה דפשיטא דשייך בה חתנות דהא חתנות: **הנך אזלי לעלמא.** מתו וטבעו בימי פרעה וכי אזהר רחמנא תפסי בה קידושין ונראה דפריך דהיאך נשאה שלמה הא מצרית מערב רב: **והני אחריני נינהו**. אומות אחרים באו וישבו בארצם: כראשונה הואי ואסורה בקהל א): רבר תימא הגך אולו לעלמא. פי׳ אשיא לבני מצרים שניה. שאם אשיאנו מצרית ראשונה יהא בנה שני לה דאמרינן בפירקין (לקמן עח.) הלך אחר פסולן אלמא לא אזדו לעלמא

והני מלרים נינהו: לא נסיב מידי. אלא לזנות היה מתכוין: דבק שלמה להכבה. ולה להישות: והה הנן לה תנן הכי. כי הך מתניתא דקתני לעילש פלוע דכא מותר בנתינה: גיורת ומשוחררת חין. דלישראל כשר נמי שריה: הה בנחינה חסור. כישראל מעליא דבקדושתיה קאי: מתני' אם הלכה. שמעת מרבותיך שהנקבות מותרות מיד במלרי ואדומי נקבל ממך: ואם לדין. שאתה דן ק"ו מעלמך יש תשובות להשיב ובגמראי מפרש לה: לא כי. אפילו אני דן מעלמי אין לכם תשובה כדמפרש בגמרא יומ"מ הלכה אני אומר: גבו׳ ולא ידע ליה. שחול לדוד: באוכלוסא. שר על ס׳ רבוא: שהמלך פורץ. גדרות של אחרים לעשות לו דרך קלר מביתו לפרדסו או לכרמו: חשיבא בעלמא הוי. כדמפ׳ דחזא ביה סימני מלכות הלכך לא אפשר דלא הוי רישא: מאי טעמה המר ליה שהל. מהי חוה דמסתפי מיניה ממלכותה: ממזר כתיב מום זר. כל שיש בו מום זרות:

הא לא צריכא ליה 🌢 [ותיפוק ליה] דהא מצרית ראשונה היא וכי תימא הגד אזלי לעלמא

הדברים ומה אם במקום שאסר את הזכרים איסור עולם התיר את הנקבות מיד מקום שלא אסר את הזכרים אלא עד שלשה דורות אינו דין שנתיר את הנקבות מיד אמרו לו "אם הלכה נקבל ואם לדין יש תשובה אמר להם לא כי הלכה אני אומר: **גנו'** מנא ה"מ א"ר יוחנן דאמר קרא יוכראות שאול את דוד יוצא לקראת הפלשתי אמר אל אבנר שר הצבא בן מי זה הגער אבגר ויאמר אבגר חי נפשך המלך אם ידעתי ולא ידע ליה והכתיב יואהבהו מאד ויהי לו נושא כלים אלא אאבוה קא משאיל ואמר רב יואמים אול זקן בא בימי שאול יוהמים יואמר רב ואביו לא ידע ליה והכתיב ואיתימא רבי אבא זה ישי אבי דוד שנכנם באוכלוסא ויצא באוכלוסא 🌣 ה"ק שאול אי מפרץ אתי אי מזרח אתי אי מפרץ אתי מלכא הוי "ישהמלך פורץ" לעשות דרך ואין ממחין בידו אי מזרח אתי חשיבא בעלמא הוי מ"ם אמר ליה שאל עליה רכתיב זוילבש שאול את דוד מדיו כמדתו וכתיב ביה בשאול ימשכמו ומעלה גבוה מכל העם א"ל דואג האדומי עד שאתה משאיל עליו אם הגון הוא למלכות אם לאו שאל עליו אם ראוי לבא בקהל אם לאו מ"ט דקאתי מרות המואביה א"ל אבנר תנינא ייעמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית אלא מעתה יממזר ולא ממזרת ממזר כתיב מום זר ימצרי ולא מצרית שאני הכא דמפרש טעמא דקרא יעל ש אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים דרכו של איש לקדם ולא דרכה של אשה לקדם היה להם לקדם אנשים לקראת אנשים ונשים לקראת נשים אישתיק מיד ייויאמר המלך שאל אתה בן מי זה העלם התם קרי, ליה נער הכא קרי, ליה עלם הכי קא אמר ליה הלכה נתעלמה ממך צא ושאל בבית המדרש שאל אמרו ליה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית

והני אחריני נינהו והא תניא יא"ר יהודה מנימין גר מצרי היה לי חבר מתלמידי ר"ע אמר אני מצרי ראשון ונשאתי מצרית ראשונה אשיא לבני מצרית שניה כדי שיהא בן בני ראוי לבא בקהל אמר רב פפא אנן משלמה ליקו ונתיב שלמה לא נסיב מידי דכתיב ביה ימן הגוים אשר אמר ה' אל בני ישראל לא תבואו בהם והם לא יבואו בכם אכן יטו את לבככם אחרי אלהיהם בהם דבק שלמה לאהבה אלא קשיא ויתחתן מתוך אהבה יתירה שאהבה מעלה עליו הכתוב כאילו נתחתן בה א"ל רבינא לרב אשי והא אנן 60 תנן פצוע דכא וכרות שפכה מותרים בגיורת ומשוחררת הא בנתינה אסירי א"ל וליטעמיך אימא סיפא ואינן אסורין אלא מלבא בקהל הא בנתינה שרו יַאלא מהא ליכא למשמע מינה: בתני פאעמוני ומואבי אסורים ואיסורן איסור עולם אבל נקבותיהם מותרות מיד ימצרי ואדומי אינם אסורים אלא עד שלשה דורות אחד זכרים ואחד נקבות ר"ש מתיר את הנקבות מיד א"ר שמעון ק"ו

אומה של מלרים שאמר עליהם הכתוב דור שלישי יבא להם ולא שני הלכו להתיישב בשאר ארצות והני אחריני נינהו שאומה אחרת נתיישבה שם והאמר רבי יהודה מנימין גר מלרי כו' ופשט לו דמנימין בא מארץ מלרים דאי מן המלריים שנתיישבו בשאר ארצות לא היה קורהו גר מצרי שלא היו ידועים בשאר ארצות:

מנימין נָר מצרי כו'. וא״ת ולמה לא היה מותר לבא בקהל והלא אין מלריים במקומן שכבר עלה סנחרב ובלבל כל העולם ומטעם זה התיר ר' יהושע את יהודה גר העמוני במס' ידים (פ"ד מ"ד) ומייתי לה בפרק תפלת השחר (ברכות דף כח.) שאמר לו ר' יהושע מותר אתה שכבר עלה כו' ובסוטה (דף ע. ושם) פי' בקונטרס דתניה בתוספתה שחמר לו ר' עקיבא מנימין טעית שכבר עלה סנחריב ובלבל כל העולם ובה"ג תירך דמלרים שבו למקומן דנתן להם הכתוב קלבה כדכתיב (יחוקאל כט) מקן ארבעים שנה אקבן את מלרים (ס) הגוים אשר נפולו שם ואע"ג דגבי עמון כתיב ואחר כן חשיב את שבות בני עמון לא נתן להם קלבה כמו שאמר רבי יהושע לר"ג במס' ידים (פ"ד מ"ד) אמר ליה ר' יהושע והא כתיב ושבתי את שבות ישראל ויהודה ועדיין לא שבו והכי תניא בתוספתא דמסכת ידים בתר עובדא דיהודה גר העמוני שהודה ר"ג לרבי יהושע והותר לבא בקהל אמר ליה ר"ג גר מלרי כיולא בזה אמר ליה למלרים נתן להם קלבה ור"ע לא אסיק אדעתיה שנתן להם קלבה וקשה לר"י על ההיא דברכות ומסכת ידים דמשמע דסנחריב בלבל עמון דהא כתיב בירמיה (מט) בעמון גבי חורבן שהחריבן נבוכדנלר מדוע ירש מלכם את גד ועמו בעריו ישב וגו׳ הלילי חשבון כי שודדה וגו׳ הרי משמע שבאותה שעה היו יושבים במקומם ובאותה פרשה כתיב ואחר כן אשיב את שבות בני עמון א"כ לא בלבלם סנחריב ואם בלבלם חזרו קודם שהחריבם נבוכדנלר וכן משמע נתי בחלק שבתקומם היו ביתי נבוכדנלר דאמר התם (סנהדרין דף נו:) עמון ומואב שכני בישי דישראל הוו שלחו לנבוכדנלר תא (ו) עלייהו

ונראה לר"י דגבי יהודה גר עמוני

וה"ע סימו ד סעיף ב: טבו ב מיי שם הלכה ינו טוש"ע שם סעיף ג: ב מיי׳ פ"ה מהלכות מלכים הלכה ג: תוספות ישנים א) ובשלמא אי לאו גיירה ניחל שנשלה שלמה דכל

איסור דמלרית ראשונה ואיסור הבא על הנכרית לחייב משום נשג"א עדיין לא נתקן עד בית דינו של חשמונאי (עי׳ סנהדרין (סנהדרין פא:) ליכא בו (שפארן פנו) דלא שייך רק (בלועא אבל בפרהסיא) [בפרהסיא אבל בלינעא] לא ושתא שלתה בלועא לקחה אבל פיון דגיירה קשה היכי נשאה דהא הויא לה מלרית ראשונה: בדי שיהא בן בני ראוי לבא בקהל. ומימה שהרי גם בנו מותר לבא בקהל דהא אמרינן בא שנחריב ובלבל כל העולם בולו. וי"ל שאני הכא משום (דאמריגן כה"ג) [דכתב בה"ג] שמלרים חזרו למקומן דכתיב ויחוקאל יג) מקן ארבעים אקבן את מלרים שנה אקבן את מלרים ואע"ג דגבי עמון נמי כתיב (ירמיה מט ו) ושבתי את שבות בני עמון התם לא כתיב שום זמן ושמא עדיין לא בא אבל גבי מנרים כתוב מקץ ארבעים שנה וא"כ מסתמא שבו למקומן. ובתוספתא קאמר בהדיא אמר לו ר"ע מנימין טעית בא סנחריב ובלבל כל העולם כולו ומ"מ פריך כל העולם כולו ומ״מ פריך שפיר הכא וכי מימא הגך אזלו לעלמא וכו׳ [ואע״פ] שהרי בימי שלמה עדיין לא בלבל אותם סנחריבא):

א) מ"מ פריך שפיר דילמא כל המלרים מימי משה והני אחריני נינהו. ריטב"א.

מוסף רש"י

אני מצרי ראשון. הול עלמו נתגייר (סוטה ט.). ענמו מוגיית (סוסט טו). אשיא לבני מצרית שניה. כת מלרית גיורת וגר מלרי, שתהא היא שניה לגירות, כדי שיהא בן בני שלישי וראוי לישא בת ישראל דכתיב (דברים כג) בנים אשר יולדו להם כג) בנים אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה', שאם הייתי משיא לבני טי, שמם היינו מפיח בפי מלרית ראשונה, היה בן בני שני מלד האם, דאמר ביבמות (עח.) וכקדושין (סו.) בנים אשר יולדו להם, הלך אחר פסולן, מנימין לים ליה הא דאמר בברכום טלה חנחריב ובלבל אח כל בתר דהך מילתא בתוספתא דקדושין אמר לו ר"ע מנימין טעית שכבר עלה סנחריב ובלבל כו' (סוטה ט.). אלא מהא ליכא

גם ממואב היו מעורב בהם והיו קורין להם מואבים כמו בימי חכמים שהיו קורין ליהודה גר עמוני ועוד שלא היה הדבר ברור אם שבו ואם לא שבו ואף על פי שהגלם נבוכדנצר מ"מ לפי שלא גלו בימי סנחריב כשאר אומות אמרו לאחשורוש שעמד טעמס בס של בה לא נסיב מידי. דבהם דבק שלמה לאהבה כמיב שלא היה אלא דרך אהבה ולא דרך חתנות: מת מיירה ניקא, או רישה או סיפא, ומנא אידן אטו ההוא ולא ידעיען הי מנייהו דוקא דנגמר מניה (שבת קבא). שהמלך פורץ. גדרות אחרים, לעשות דרך. לשדהו ולכרמו (שוחדרין ב) או: פורץ גדר שדה אחרים לעשות לו דרך ולאוכלוסין שלו, דאמרינן בנ"צ (לט:) דרך המלך אין לה שיעור (ב"ק פ:). שהמלך פורץ במים וגדר מלפניו לעשות לו דרך ולאוכלוסין שלו, דאמרינן בנ"צ (לט:) דרך המלך אין לה שיעור (ב"ק פ:). שהמלך פורץ במים וגדר מלפניו לעשות לו דרך ולאוכלוסין שלו, דאמרינן בנ"צ (לט:) דרך המלך אין לה שיעור (ב"ק פ:). ביה ביה צפיה. מדיו כמדתו. נהפכו להיות כמדת דוד משנמשה בשתן המשחה, אף שהיו של שאול שהיה גבוה דמדכתב (דברים יו) לבלמי רום לבבו מאחיו קדריש גדלהו משל אחיו, כדדרשינן נמי והכהן הגדול מאחיו (דשב"ש ב"ב צפיה. מדיו כמדתו. נהפכו להיות כמדת דוד משנמשה בשתן המשחה, אף שהיו של שאול שהיה גבוה

מכל העם משכמו ומעלה וווחואל א יז לחו.

אחורבן דנבוכדנצר סמיך דנבוכדנצר נמי בלבל אע"ג דאין מזכיר בסוטה (דף מו: ושם) אלא סנחריב דקאמר עלה סנחריב ולא

בלבלה נבוכדונלר ולא החריבה היינו משום דסנחריב לא היה מחריב אלא מעביר אותם לערים הגלת שלומים ולכך לא הזכיר בו

חורבן אבל נבוכדנלר בלבל והחריב ואינו חולה הבלבול בסנחריב בברכות ובמסכת ידים אלא משום שהתחיל הבלבול ומשום דבלבל כל העולם כתיב 0 סתם (ישעיה י) ואסיר גבולות עמים דמשמע בכל האומות ועיקר מילתא אנבוכדנלר סמיך וא"ת הא דאמר במגילה

(דף יב:) דאמרו לו סנהדרין לאחשורוש זיל לגבי עמון ומואב דיתבי אדוכתייהו דכתיב שאנן מואב וגו' והלא כבר החריבן נבוכדנלר שהיה הרבה קודם אחשורוש וי"ל במילתא בעלמא הוא דאוקמוהו כי לא מואבים היו אותם שנתיישבו שם אלא שאר אומות ושמא

תורה אור השלם ו. מִן הַגּוּיִם אֲשֶׁר אָמֵר יְיָ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא תָבֹאוּ בֶּהֶם וְהֵם לֹא יָבֹאוּ בְּכֶּם אָבֵן יַטוּ אָת לְבַבְּכֶם אָבַן יַטוּ אָת לְבַבְּכֶם אחרי אלהיהם בהם דבק שְּלֵמָה לְאַהֲבָה: שְׁלֹמַה לְאַהֲבָה: מלכים א יא ו

טיכים איא ב 2. וְכַרְאוֹת שְׁאוּל אֶת רָּוִד יִּצִי ָדְיָּרָ יְיָנֵי אָמַר אֶל אַבְנֵר הַפְּלִשְׁתִּי אָמֵר אֶל אַבְנֵר שַּׁר הַצְּבָא בֶּן מִי זֶה הַנַּער אַבָּנֵר וַיֹּאמֵר אַבָּנֵר תי נַפְּשְׁךּ הַמֶּלֶךְ אָם תי נַפְשְׁךּ הַמֶּלֶךְ אָם שמואל א יז נה ידעתי: נְיָבָא דְוִד אֶל שְׁאוּל 3. וַיָּבָא דְוִד אֶל שְׁאוּל וַיִּעֲמֹד לְפָנָיו וַיָּאֱהְבֵהוּ מְאֹד וַיְהִי לוֹ נשֵׁא . כלים: שמואל א מז כא בַלִּים: שמואל א טז כא 4. וְדְוַדְּ בָּן אִישׁ אָפְּרְתִי תָּהָה מַבֵּית לֶחֶם יְהּוּדְה וְשָׁמוֹ יִשִּׁי וְלוֹ שְׁמִנְּה בָנִים וְהָאִישׁ בִּימִי שָׁאוּל זקן בא באנשים: שמואל איז יב

מַדְּיוֹ וְנְתַן קּוֹבַע נְדוֹשֶׁת עַל ראשו וַיִּלְבֵּש אתו שָׁרִיוֹן: שמואל א יז לח 6. וְלוֹ הָיָה בֵן וּשְׁמוֹ ס. וְלוּ וְיְוֹרְ בֵּן וּשְׁבוּוּ שְׁאוּל בְּחוּר וְטוֹב וְאִין איש מְבְנִי יִשְׂרְאַל טוֹב מִמְנוּ מִשְׁרָמוֹ וְמֵעְלְה מְמְנוּ מִשְׁרָמוֹ וְמֵעְלְה גְבַהַּ מִבְּלְה הַעְבוּ:

7. לא יַבא עַמוֹנֵי וּמוֹאַבִי בּקהַל יְיָ גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לא יָבֹא לְהָם בִּקְהַל יְיָ עד עולם: 8. לא יָבא מַמִוֵר בִּקְהַל יי גם דור עשירי לא יבא לוֹ בָּקְהַל יְיָ: דברים כג ג ם לא חחטר אדמי הי 9. לא חחטר אדמי הי 9. לא יוינגעה נאייה. -אָחִירְ הוּא לא תְתַעֵב מִצְרִי כִּי גַר הְיִיתְ באַרצו: דברים כג ַח רָגַיִּ, בַּי. 10. על דְּבַר אֲשֶׁר אתכם קדמו מִּמֹּלְרִים וֹאֲחָּב אַכֹּר וַכַּמִּים בַּבֵּבְרָר בְּצִאּעֹרֶכּם לוֹּנוּ אָוֹיְבָּם בַּלְּהַם עליר את בלעם בו בעור יִאַיְאָהָי 11. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׁאַל אַתָּה בֶּן מִי זֶה הָעֶלֶם: שמואל א ז נו

הגהות הב"ח

אקשי

(h) גמ' והא אנן לא תגן הכי פלוע: (נ) שם וילא באוכלוסא (ה"ק שאול) תח"מ. ונ"ב ס"ח ה"ק זיל שאל: (ג) שם טעמח דקרח על דבר משר: (ד) רש"י ד"ה ותיפוק ליה וכו'. נ"ב ס"ל דאפילו הוי גיורת הא הוי מצרית ראשונה ד"ה מנימין וכו' את מלרים מן העמים אשר נפולו שמה ואע"ג: (ו) בא"ד מא אסיק עלייהו: